

Kursplan för

Omvårdnad vid akut och långvarig psykisk ohälsa, 15 hp

Psychiatric and mental health nursing, 15 credits

Denna kursplan gäller från och med höstterminen 2021.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

HT12 , HT13 , HT14 , HT17 , HT21 , VT24 , HT24 , VT25

Kurskod	2PV007
Kursens benämning	Omvårdnad vid akut och långvarig psykisk ohälsa
Hp	15 hp
Utbildningsform	Högskoleutbildning, 2007 års studieordning
Huvudområde	Omvårdnad
Nivå	AV - Avancerad nivå
Betygsskala	Godkänd, underkänd
Kursansvarig institution	Institutionen för neurobiologi, vårdvetenskap och samhälle
Medverkande institutioner	<ul style="list-style-type: none"> • Institutionen för klinisk neurovetenskap
Beslutande organ	Programnämnd 9
Datum för fastställande	2013-04-26
Reviderad av	Utbildningsnämnden NVS
Senast reviderad	2021-03-29
Kursplanen gäller från	Höstterminen 2021

Särskild behörighet

Antagen till Specialistsjuksköterskeprogrammet - psykiatrisk vård.

Student som underkänts på verksamhetsförlagd utbildning (VFU)/motsvarande till följd av att studenten visat så allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskerats, är behörig till nytt VFU-tillfälle först när den individuella handlingsplanen har fullföljts.

Mål

Kursens övergripande mål är att studenten efter genomgången kurs ska uppnå en utvecklad förmåga i yrkesutövandet som specialistsjuksköterska inom olika former av vård för patienter med psykisk ohälsa. Utifrån ett personcentrerat och familjefokuserat omvårdnadsperspektiv skall den studerande skaffa sig kunskaper i att bedöma omvårdnadsbehov och planera, genomföra och utvärdera psykiatriska

omvårdnadsåtgärder. Den studerande skall också utveckla sin förmåga att kommunicera och samtala med patienter och närstående och att i ett interprofessionellt sammanhang delta i teamarbete inom psykiatrisk vård/verksamhet.

Moment 1: Psykiatrisk omvårdnad 6 hp

Målet för moment ett är att studenten skall skaffa sig kunskaper om evidensbaserad omvårdnad vid psykisk ohälsa.

Kunskap och förståelse

Efter genomgången moment skall studenten kunna:

- analysera omvårdnadsprocessen och dess olika delar vid kriser och psykisk ohälsa relaterat till personcentrerad vård
- beskriva och analysera evidensbaserad omvårdnad och aktuell forskning inom psykiatrisk omvårdnad.

Färdighet och förmåga

Efter genomgången moment skall studenten visa förmåga att:

- identifiera och värdera omvårdnadsåtgärder vid komplex psykisk ohälsa för individer i olika åldrar
- analysera och värdera interaktionens och kommunikationens betydelse för individens återhämtning från psykisk ohälsa

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter genomgången moment skall studenten visa förmåga att:

- reflektera över specialistsjuksköterskans etiska och professionella ansvar samt identifiera lärandebehov och utvärdera det egna lärandet
- identifiera relevant forskning och värdera dess giltighet i psykiatrisk omvårdnad

Moment 2: Psykisk ohälsa - psykiatri 4,5 hp

Målet för moment två är att studenten skall skaffa sig för specialistsjuksköterskan relevanta kunskaper om psykisk ohälsa och beroendeproblematik avseende symtom, diagnos och behandling vid psykiatriska sjukdomstillstånd.

Kunskap och förståelse

Efter genomgången moment skall studenten kunna:

- analysera uppkomsten av akut och långvarig psykisk ohälsa relaterat till patofysiologiska mekanismer
- identifiera behandlingsåtgärder och farmakokinetiska principer och läkemedelsanvändning till patientens sjukdomstillstånd.

Färdighet och förmåga

Efter genomgången moment skall studenten visa förmåga att:

- identifiera och bedöma symtom på psykisk ohälsa och beskriva diagnostik och behandling
- identifiera och analysera läkemedelsrelaterade problem och föreslå åtgärder i samband med dessa

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter genomgången moment skall studenten visa förmåga att:

- identifiera relevant forskning och värdera dess giltighet i psykiatrisk omvårdnad relaterat till psykiatrisk diagnostik och behandling

Moment 3: Verksamhetsförlagd utbildning 4,5 hp

Målet för moment tre är att studenten skall skaffa sig kunskaper och färdigheter i omvårdnad vid psykisk ohälsa för att kunna bedriva, organisera och leda psykiatrisk omvårdnadsverksamhet.

Kunskap och förståelse

Efter genomgången moment skall studenten kunna:

- identifiera och beskriva komplexa omvårdnadssituationer och tillämpa vårdvetenskapliga, medicinska och beteendevetenskapliga teorier och forskning för att bedriva personcentrerad omvårdnad på avancerad nivå
- identifiera och analysera hur interprofessionell samverkan och vårdmiljö kan säkerställa vårdkvalitet och patientsäkerhet i ett hållbart perspektiv

Färdighet och förmåga

Efter genomgången moment skall studenten visa förmåga att:

- självständigt bedöma omvårdnadsbehov samt planera, genomföra, utvärdera och dokumentera omvårdnadsåtgärder vid psykisk ohälsa och krisreaktioner
- identifiera och analysera etiska problem i psykiatrisk omvårdnad och agera så att patientens och närståendes integritet och autonomi upprätthålls
- organisera omvårdnad och skapa förutsättningar för att omvårdnadsrelationer och vårdmiljö stödjer patientens återhämtning från psykisk ohälsa,
- tillämpa gällande lagstiftning och säkerhetsföreskrifter i psykiatrisk verksamhet

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter genomgången moment skall studenten visa förmåga att:

- reflektera över det professionella förhållningssättets inverkan på omvårdnadsrelationen och utfallet av omvårdnadsåtgärder
- identifiera relevant forskning och värdera dess giltighet i psykiatrisk omvårdnad.

Innehåll

Kursen består av tre moment.

Psykiatrisk omvårdnad, 6.0 hp

Betygsskala: GU

Teoretiskt moment där personcentrerad och evidensbaserad omvårdnad studeras med stöd av teorier i omvårdnadsvetenskap med fokus på specialistsjuksköterskans professionella relation med patient och närstående. Kunskaper om omvårdnadsprocessen fördjupas in ett psykiatriskt kontext med fokus på bedömning av komplexa omvårdnadsbehov, planering och genomförande av evidensbaserade omvårdnadsåtgärder och värdering av genomförd omvårdnad:

- bedömning av omvårdnadsbehov,
- planering, genomförande och värdering av omvårdnadsåtgärder,
- dokumentation av omvårdnad,
- vårdmiljö och psykopedagogisk intervention,
- personcentrerad omvårdnad och familjefokuserad omvårdnad,
- omvårdnad vid specifika psykiatriska störningar och beroende,
- omvårdnad i olika livsfaser,
- psykiatriska tvångsåtgärder,
- etik, kommunikation och professionell förhållning.

Psykisk ohälsa - psykiatri, 4.5 hp

Betygsskala: GU

Teoretiskt moment där psykisk ohälsa studeras med fokus på kriser och krisreaktioner, symtom på psykisk ohälsa, utredning och diagnostik av psykisk ohälsa samt psykiatriska behandlingsåtgärder:

- psykiska störningar och krisreaktioner,
- beroendetillstånd,
- symtom, bedömning, diagnostik,
- undersökningar och behandling i psykiatrisk verksamhet,
- farmakologi och farmakokinetik,
- lagstiftning

Verksamhetsförlagd utbildning, 4.5 hp

Betygsskala: GU

Verksamhetsförlagd utbildning där psykiatri och psykiatrisk omvårdnad integreras. Studenterna inriktas på en personcentrerad och familjefokuserad omvårdnad som tillämpas i olika kontext där vård av akut och långvarigt psykisk ohälsa bedrivs. Stor vikt läggs vid förmågan att skapa och upprätthålla en hälsofrämjande miljö i samverkan med patientens sociala nätverk och det interprofessionella teamet:

- omvårdnadsprocessen,
- det vårdande samtalet
- professionellt hållning,
- vårdmiljö,
- -agstiftning och säkerhetsföreskrifter,
- etik och interprofessionell samverkan,
- patientsäkerhet,
- delaktighet och psykopedagogisk intervention

Arbetsformer

Undervisningen utgår från ett problemorienterat och kollaborativt synsätt på lärande där arbetsformerna ger förutsättning för att studenten aktivt tar ansvar för sitt lärande. De arbetsformer som används är individuella studieuppgifter, arbete i grupp, virtuella diskussioner, färdighetsträning, föreläsningar och seminarier förekommer. De fysiska träffarna på kursorten är obligatoriska.

Examinator bedömer om och i så fall hur frånvaro från obligatoriska utbildningsinslag kan tas igen. Innan studenten deltagit i de obligatoriska utbildningsinslagen eller tagit igen frånvaro i enlighet med examinatorns anvisningar kan inte studieresultaten slutrapporteras. Frånvaro från ett obligatoriskt utbildningsinslag kan innebära att den studerande inte kan ta igen tillfället förrän nästa gång kursen ges.

Examination

Examinationsformerna varierar och bedöms separat för de olika momenten.

Moment 1: Psykiatrisk omvårdnad examineras genom en individuell skriftlig tentamen samt ett aktivt deltagande i läraktiviteter.

Moment 2: Psykisk ohälsa - psykiatri examineras genom en individuell skriftlig tentamen.

Moment 3: Verksamhetsförlagd utbildning examineras genom ett bedömningsunderlag och en klinisk examination.

Tentamen

Som examinationstillfälle räknas de gånger studenten deltagit i ett och samma prov.

Examinationstillfälle till vilket studenten anmält sig men inte deltagit i räknas inte som examinationstillfälle. Inlämning av blank skrivning räknas som examinationstillfälle. Digital examination som öppnats räknas som utnyttjat examinationstillfälle även om examinationen inte lämnats in. För sent inlämnade examinationsuppgifter beaktas ej. Studenter som inte lämnat in i tid hänvisas till omtentamenstillfället. Examinator bedömer om en student har särskilda skäl för förseningen. Examinator ges möjlighet att fatta beslut om komplettering av examinationsunderlag för att uppnå godkänt resultat. Student som ej är godkänd efter ordinarie examinationstillfälle har rätt att delta vid ytterligare fem examinationstillfällen. Detta gäller inte då kursen har upphört eller genomgått större förändringar. Student som saknar godkänt resultat efter tre genomförda examinationstillfällen kan erbjudas att gå om moment eller kurs ytterligare en gång. Detta gäller i mån av plats. Om studenten genomfört sex underkända tentamina/prov ges inte något ytterligare examinationstillfälle.

Verksamhetsförlagd utbildning

Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students VFU eller motsvarande om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskeras. När VFU avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett VFU-tillfälle är förbrukat. I sådana fall ska en individuell handlingsplan upprättas, där det framgår vilka aktiviteter och kunskapskontroller som krävs innan studenten ges möjlighet till ett nytt VFU-tillfälle. Innan handlingsplanen är uppfylld ska studenten inte placeras på ny VFU inom någon utbildning vid KI. Antalet kunskapskontroller i handlingsplanen begränsas till två gånger. Har studenten underkänts på sista möjliga examinationstillfället ska ingen handlingsplan upprättas. En student som påbörjar och inte fullföljer VFU, utan särskilda skäl, ska tilldelas betyget underkänt. Studenten har då förbrukat ett VFU-tillfälle. Underkänd VFU får endast genomföras ytterligare en gång.

Om det föreligger särskilda skäl, eller behov av anpassning för student med funktionsnedsättning får examinator fatta beslut om att frånga kursplanens föreskrifter om examinationsform, antal examinationstillfällen, möjlighet till komplettering eller undantag från obligatoriska utbildningsmoment, m.m. Innehåll och lärandemål samt nivån på förväntade färdigheter, kunskaper och förmågor får inte ändras, tas bort eller sänkas.

Övergångsbestämmelser

För kurs som upphört eller genomgått större förändringar eller där kurslitteraturen förändrats väsentligt ska det tillhandahållas minst tre ytterligare examinationstillfällen (utöver ordinarie) på det tidigare innehållet respektive den tidigare litteraturen under en tid av minst ett år från den tidpunkt förändringen skedde.

Övriga föreskrifter

Kursutvärdering sker enligt de riktlinjer som är fastställda av Kommittén för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Litteratur och övriga läromedel

Rekommenderad kurslitteratur

Varcarolis, Elizabeth M.

Essentials of psychiatric mental health nursing : a communication approach to evidence-based care

2nd ed. : St. Louis, Mo. : Elsevier/Saunders, c2013. - xxv, 581 p.
ISBN:978-1-4557-0661-7 (pbk. : alk. paper) LIBRIS-ID:13932662

[Sök i biblioteket](#)

Johansson, Inger

The health care environment on a locked psychiatric ward and its meaning to patients and staff members

Göteborg : Institute of Health and Care Sciences at Sahlgrenska Academy, University of Gothenburg, 2009 - 55 s.

ISBN:978-91-628-7713-2 LIBRIS-ID:11354617

URL: [Länk](#)

[Sök i biblioteket](#)

Att möta familjer inom vård och omsorg

Benzein, Eva; Hagberg, Margaretha; Saveman, Britt-Inger

1. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2012 - 254 s.

ISBN:978-91-44-07266-1 LIBRIS-ID:13555522

[Sök i biblioteket](#)

Johansson, Katarina; Wirbing, Peter

Riskbruk och missbruk : alkohol, läkemedel, narkotika : uppmärksamma, motivera och behandla inom primärvård, socialtjänst och psykiatri

2., [utök.] utg. : Stockholm : Natur och Kultur, 2005 - 340, [1] s.

ISBN:91-27-09865-6 (inb.) LIBRIS-ID:9628618

[Sök i biblioteket](#)

Morrissey, Jean; Callaghan, Patrick

Communication skills for mental health nurses

Maidenhead : Open University Press, 2010. - 183 p.

ISBN:978-0-335-23870-5 (pbk.) LIBRIS-ID:12108348

[Sök i biblioteket](#)

Illeris, Knud

Lärande

Andersson, Sten

2., [rev. och utök.] uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2007 - 336 s.

ISBN:978-91-44-01781-5 LIBRIS-ID:10353254

[Sök i biblioteket](#)

Psykiatri

Herlofson, Jörgen; Ekselius, Lisa; Lundin, Anders; Mårtensson, Björn; Åsberg, Marie

2., [rev. och omarb.] uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2016 - 879 s.

ISBN:9789144094977 LIBRIS-ID:19600701

[Sök i biblioteket](#)

Vårdande vid psykisk ohälsa : på avancerad nivå

Wiklund Gustin, Lena

1. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2010 - 432 s.

ISBN:978-91-44-05650-0 LIBRIS-ID:11859895

URL: [Interaktivt webbmateriel](#)

[Sök i biblioteket](#)

Lindqvist, Per

Människan i den slutna psykiatriska vården

1. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2012 - 152 s.

ISBN:978-91-44-08157-1 LIBRIS-ID:13474454

[Sök i biblioteket](#)

Runeson, Bo

Den suicidnära patienten : värdering och hantering av suicidrisk

1. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2012 - 181 s.

ISBN:978-91-44-07285-2 LIBRIS-ID:12613615

[Sök i biblioteket](#)

Family Psychoeducation for Serious Mental Illness

2009

LIBRIS-ID:11712814